

El nou ordre lingüístic

[Joshua A. Fishman](#)

Professor emèrit de recerca universitària en Ciències Socials (Universitat de Yeshiva)

jfishman@aecom.yu.edu

Resum: El fenomen de la globalització que vivim actualment ha provocat canvis lingüístics molt importants a escala mundial. L'anglès ha esdevingut la llengua internacional, del poder econòmic i polític, i s'està convertint en la llengua de les classes socials altes i el jovent. Paral·lelament, però, les llengües regionals també estan experimentant una gran difusió, gràcies a les noves interaccions socials i al suport econòmic dels governs que les representen. Alhora, i com a resultat d'aquestes dues tendències, sorgeix el sentiment d'arrelament de les comunitats locals, que veuen la llengua local com a marca d'autenticitat que cal defensar davant del fenomen de la globalització i la regionalització. Ens dirigim, doncs, cap a una societat multilingüe, en què cada llengua ha de tenir les seves pròpies funcions socials distintives, encara que sigui inevitable que es generin conflictes entre les llengües en contacte. En vista d'aquesta situació, l'autor anticipa una pèrdua de l'hegemonia de l'anglès a favor de l'augment de les llengües regionals i una futura extinció de les llengües més minoritàries.

1. Introducció

Mentre llegiu aquesta frase, formeu part dels aproximadament 1.600 milions de persones —gairebé una tercera part de la població mundial— que avui faran servir l'anglès d'una manera o altra[1]. Si bé l'anglès és la llengua materna de només 380 milions de persones, és la llengua que s'enduu la part del lleó en els llibres, els articles acadèmics, els diaris i les revistes que es produeixen al món. Des dels Estats Units, la ràdio, la televisió i les pel·lícules que fan taquilla exporten la cultura popular en llengua anglesa a escala mundial. Més del 80% del contingut que es posa en circulació a Internet és en anglès, tot i que s'ha calculat que el 44% dels usuaris connectats a la xarxa parlen una altra llengua al seu país. No ha de fer estrany que el subministrament i la demanda global d'ensenyament d'anglès es disparin. Tant si considerem l'anglès com una "llengua que mata" com si no, tant si veiem la seva difusió com una globalització benigna o com un imperialisme lingüístic, el seu abast expansiu no es pot negar i, ara per ara, és inaturable. Mai en la història humana no s'ha parlat una llengua (per no dir semiparlat) d'una manera tan extensa com ara, ni l'ha parlada tanta gent.

Aquest abast sense precedents va lligat amb una forma de poder inaudit. Per bé que la llengua no és identificable amb la ideologia ni amb l'interès nacional, el paper de l'anglès com a mitjà per a qualsevol cosa, des dels interessos diplomàtics d'alt nivell fins al control del trànsit aeri, dona certs avantatges a les persones que el parlen. Els països anglòfons representen majoritàriament gairebé el 40% del PIB mundial. Cada vegada més empreses d'arreu del món fan del coneixement de l'anglès un requisit bàsic per a les promocions i els nomenaments per a llocs de treball. L'èxit dels polítics d'arreu del món també depèn, com més va més, de la facilitat que tinguin amb l'anglès. Quan Gerhard Schroeder, acabat de ser elegit canceller, i el president Jacques Chirac es van reunir el mes de setembre per debatre iniciatives sobre cooperació futura, no van parlar ni en francès ni en alemany, sinó en anglès. D'altra banda, l'anglès, tot i que el Regne Unit no s'ha sumat a la Unió Monetària Europea, és la llengua oficial del Banc Central Europeu, que està situat a Frankfurt i que aplega, entre el seu personal, només un deu per cent de britànics. El predomini de l'anglès s'ha convertit en un tema tan controvertit en el si de la Unió Europea que el seu lideratge dona prou incentius als membres del personal per aprendre qualsevol altra llengua oficial.

Amb tot, els lingüistes professionals dubten a preveure a llarg termini l'avenç de la globalització de l'anglès. Històricament les llengües han viscut períodes d'auge i de decadència juntament amb els poders militars, econòmics, culturals o religiosos que les han sostingut. Més enllà dels vaivens de la història, hi ha altres raons per creure que la llengua anglesa finalment perdrà influència. D'entrada, l'anglès s'estén i és utilitzat, en realitat, només per una petita minoria atípicament afortunada. És més, aquestes menes d'interaccions identificades amb la globalització, des del comerç fins a les comunicacions, també han fomentat la regionalització i, amb ella, l'extensió de les llengües regionals. L'àrab, el xinès, l'hindi, el castellà i tot un grup d'altres llengües regionals ja tenen un abast significatiu i el seu creixement més important encara s'ha de veure. Finalment, la difusió de l'anglès i d'aquestes llengües regionals col·lectivament, a més de les forces abassegadores que les condueixen, han creat un efecte de pressió en les comunitats petites, i això ha produït bosses de localisme angoixat i de revifament lingüístic local que es resisteixen al canvi global.

2. Estimeu la llengua dels vostres veïns

L'anglès va arribar a Massachusetts de la mateixa manera com va fer-ho a Mumbai: en un vaixell anglès. Tot i el que es digui de Microsoft i Disney, l'ampli abast de l'anglès deu els seus orígens als segles d'èxit colonial d'Anglaterra. De les cent colònies que van assolir la independència entre el 1940 i el 1990, cinquanta-sis eren excolònies britàniques i una era una possessió nord-americana. Pràcticament totes les colònies que es van independitzar d'Anglaterra o bé van mantenir l'anglès com a llengua oficial o bé en van reconèixer, almenys, la utilitat.

Actualment l'expansió contínua de l'anglès és tant una conseqüència de la globalització com una contribució a la mateixa globalització. Hi ha factors que són obvis: el creixement del mercat internacional i les empreses multinacionals, l'abast cada cop més ampli dels mitjans de comunicació nord-americans, la xarxa electrònica en expansió creada per Internet, i l'impacte lingüístic de les cançons, la moda, el menjar, els esports i el lleure provinents dels Estats Units. Altres factors potser no són tan visibles, però no són menys poderosos, com ara l'augment del nombre de persones que van a l'estranger a aprendre l'anglès i la proporció cada vegada més important d'alumnes que van a estudiar a països anglòfons. L'any 1992, gairebé la meitat del més d'un milió d'estudiants d'arreu del món que cursen estudis a l'estranger es va matricular en institucions de sis països la llengua materna dels quals és l'anglès: Austràlia, el Canadà, Irlanda, Nova Zelanda, el Regne Unit i els Estats Units.

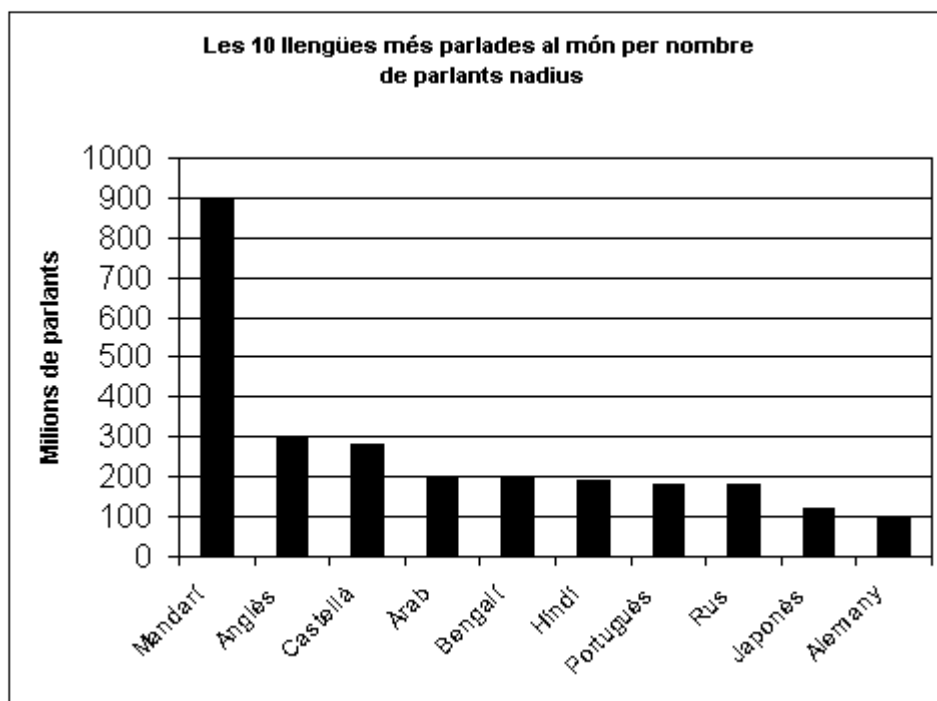
Però la globalització no ha canviat gaire la realitat que, independentment de la situació geogràfica, l'expansió de l'anglès està estretament relacionada amb la classe social, l'edat, el gènere i la professió. El fet que molts joves d'arreu del món cantin una nova cançó de Madonna no significa que puguin mantenir una conversa bàsica en anglès, ni tan sols que entenguin el que Madonna hi diu. El contacte educatiu breu i formal que la majoria dels aprenents té amb l'anglès és massa escàs per a produir un nivell, una fluïdesa o fins i tot una comprensió prou duradors. De fet, per molt entusiasme i acritud que generi la globalització a gran escala, és el creixement de les interaccions regionals —el comerç, els viatges, la difusió de les religions, els matrimonis interètnics— allò que ateny el ventall més ampli de poblacions locals. Aquestes interaccions promouen l'expansió de les llengües regionals.

Considerem el cas de l'Àfrica, en què es parlen unes 2.000 llengües de les gairebé 6.000 que actualment es registren al món i on viu el tretze per cent de la població mundial. L'anglès no és l'únic ni tan sols el millor mitjà per a navegar per aquesta cursa d'obstacles lingüístics. Per tot l'Àfrica oriental, el swahili acostuma a ser la primera llengua que dues persones estrangeres intenten parlar per entendre's. Els africans orientals corrents troben el swahili en una varietat de contextos, des del mercat, l'ensenyament elemental i les publicacions d'informació pràctica de l'Administració, fins a les pel·lícules i els programes radiofònics populars. Les pel·lícules noves que vénen de l'Índia se solen doblar al swahili i es projecten en pobles i ciutats d'arreu de Kenya, Tanzània i Uganda. A l'Àfrica occidental, uns 25 milions de persones parlen el haussa com a llengua materna, i potser el doble d'aquest nombre el fan servir com a segona o tercera llengua, a causa, en gran part, del comerç regional creixent que es dona als mercats locals de la regió. Com que els parlants de haussa són, en la gran majoria, musulmans, molts també assisteixen a escoles alcoràniques on aprenen l'àrab, que constitueix una de les llengües regionals més importants del Nord d'Àfrica. Així doncs, des d'un vessant funcional, nombrosos africans són trilingües: parlen les llengües maternes locals quan estan "entre els seus", fan servir el haussa per al comerç i l'alfabetització laica, i l'àrab per a l'oració i l'estudi de l'Alcorà. Els parlants de haussa estan convençuts que aquesta llengua té moltes possibilitats com a llengua unificadora i per estendre's més enllà del seu abast actual dins l'Àfrica occidental. És probable que el seu competidor principal vingui no pas de l'anglès, sinó més aviat d'altres llengües regionals, com ara el wòlof, que també es difon arreu del Senegal i els seus mercats, i l'anglès *pidgin*, una versió simplificada i bàsica de l'anglès emprada com a llengua franca.

L'augment de les comunicacions regionals, les interaccions informals en el mercat i les migracions provoquen l'extensió de les llengües regionals arreu del món, tal com les estenen a l'Àfrica. El xinès mandarí es difon per la Xina i en algunes zones veïnes del sud. El castellà s'estén per les Amèriques i centenars de varietats de l'anglès *pidgin* han aparegut d'una manera informal entre diversos grups a Austràlia, el Carib, Papua Nova Guinea i l'Àfrica occidental. L'ús del francès continua creixent en moltes antigues colònies franceses, si bé molt més lentament que no va fer-ho en el seu apogeu d'influència colonial. L'hindi ateny nous aprenents a l'Índia multilingüe i multiètnica, i l'àrab s'escampa pel nord d'Àfrica i el sud-est d'Àsia alhora com a llengua de l'islam i com una de les llengües més importants del comerç regional.

Hi ha llengües regionals que s'estenen, en part, pels esforços d'organitzacions i comissions governamentals. França destina anualment milers de milions de francs perquè als congressos el francès mantingui la seva presència, i per ajudar les escoles i els mitjans de comunicació que promouen el francès com a llengua vehicular d'una cultura francesa comuna. Organitzacions musulmanes de l'Orient Mitjà difonen el coneixement

sobre l'islam arreu del món amb un ampli ventall de fullets i altres tipus d'informació en anglès, però cultiven els seus lligams mutus en àrab. D'altra banda, en promoure l'islam dins les seves fronteres, molts governs intenten arabitzar les minorïes ètniques locals (per exemple, els berbers al Marroc i els cristians al Sudan). El govern alemany finança 78 Instituts Goethe que, instal·lats arreu, des de Beirut fins a Djakarta, ofereixen cursos regulars de llengua alemanya, així com obres de teatre, exposicions d'art, conferències i festivals de cinema en alemany. Singapur, un estat petitíssim amb quatre llengües oficials, sosté, des de fa dinou anys, la campanya nacional "Parlem mandarí". Singapur va concebre aquesta campanya per fomentar que els xinesos parlants de variants dialectals adoptin una llengua comuna, i per facilitar l'ús del mandarí com a llengua regional.

La importància de les llengües regionals hauria d'augmentar en el futur proper. Els escriptors populars, els comerciants itinerants, els venedors de basars, els promotors de l'alfabetització, els qui treballen en organismes d'ajuda a damnificats, els cineastes i els missioners tendeixen a confiar en les llengües franques regionals sempre que hi ha l'oportunitat d'arribar a poblacions més àmplies, encara que menys benestants. En moltes zones en via de desenvolupament, les llengües regionals contribueixen a l'expansió agrícola, industrial i comercial al llarg de les fronteres governamentals i culturals locals. També fomenten l'alfabetització i l'ensenyament formal per als adults o fins i tot l'elemental en zones molt multilingües. Allà on les llengües vernacles locals són massa nombroses per manejar-les, les llengües regionals ocupen el primer pla.

3. El país és allà on hi ha la llengua

Tot i les pressions i les recompenses de la regionalització i la globalització, les identitats locals són encara les que estan més arrelades. Si bé el resultat final de la globalització ha de ser el de fer el món més petit, sembla que el seu abast promou la necessitat de connexions locals més íntimes entre molts individus. Tal com Bernard Poignant, alcalde de la ciutat de Quimper, a la Bretanya, va afirmar al Washington Post, "L'home és un animal fràgil i necessita tenir vincles estrets. Com més obert es torna el món, més lligams hi haurà amb les pròpies arrels i la pròpia terra".

En la majoria de les comunitats, les llengües locals, com ara el bretó de Poignant, compleixen una forta funció simbòlica com a senyal distintiu d'"autenticitat". Com a conjunt de l'experiència històrica compartida d'una comunitat, l'autenticitat reflecteix una línia percebuda des d'un passat culturalment idealitzat fins al present, les portadores de la qual són la llengua i les tradicions associades (de vegades, d'una manera discutible) amb els orígens de la comunitat. Una preocupació per l'autenticitat fa que la majoria dels israelians laics defensi l'hebreu entre la seva comunitat, alhora que també adquireixen l'anglès i fins i tot l'àrab. La mateixa obsessió per l'autenticitat anima els jueus hassidistes d'Israel o la diàspora a protegir el jiddisch, mentre també aprenen l'hebreu i l'anglès. En cada cas, l'autenticitat equival a un nucli central de creences i interpretacions culturals que no tan sols es resisteixen a la globalització, sinó que realment es reforcen per l'"amença" que, segons sembla, la globalització planteja a aquests valors històrics. Els especialistes poden afirmar que les identitats culturals canvien amb el temps en resposta a sistemes compensatoris específics, però els habitants locals s'oposen a explicacions semblants i defensen, amb un fervor gairebé religiós, l'autenticitat i les llengües maternes locals en contra de la globalització que veuen com una amenaça.

De resultes d'això, en cap altre moment de la història no hi ha hagut tantes llengües estandarditzades com hi ha avui: aproximadament 1.200. Moltes llengües minoritàries, fins i tot les que no arriben al milió de parlants, s'han beneficiat dels moviments de preservació de la llengua voluntaris o patrocinats per l'Estat. En el pla més informal, comunitats d'Alaska i del nord-oest d'Amèrica han format grups de debat a Internet en un intent de transmetre les llengües nadiues americanes a les generacions més joves. Al País Basc, a Catalunya i a Galícia, aquests moviments són aferrissadament polítics i sovint comporten una resistència tenaç al govern espanyol pel que fa als drets polítics i als lingüístics. Hi ha hagut projectes que han anat des d'una campanya a favor que la moneda s'emeti en les llengües que són cooficials amb el castellà fins a la immersió lingüística en les escoles infantils i de primària. A Mèxic els zapatistes defensen el revifament de les llengües maies en una campanya també política a favor de l'autonomia local.

A més d'invocar la importància subjectiva de l'arrelament local, els defensors de les llengües locals en promouen l'ús continu per raons pragmàtiques. Les llengües locals afavoreixen l'augment dels nivells de rendiment escolar, eleven la participació en el govern local, i contribueixen a una ciutadania més informada i un millor coneixement de la pròpia cultura, història i religió. S'ha descobert que els infants navaho de Rough Rock, Arizona, que inicialment es van escolaritzar en navaho, tenen una competència lectora en anglès més alta que els infants que primer es van escolaritzar en anglès. Els governs i les organitzacions humanitàries també poden utilitzar les llengües locals per a difondre informació sobre tècniques industrials i agrícoles, com també assistència sanitària moderna a diverses comunitats. A l'Àfrica occidental, els qui treballen en matèria de desenvolupament, per exemple, han constatat que és a través de les llengües locals com millor s'ensenya al gran nombre d'agricultors amb poca o cap educació formal com s'han de sembrar i alternar els cultius per millorar les collites. Avui dia, des del bable fins al zulu, la dependència pràctica arreu del món en les llengües locals és tan important com els papers identitaris que exerceixen aquestes llengües. No obstant això, la regionalització ensems amb la globalització requereixen, com més va més, que els parlants i els lectors de llengües locals sàpiguen més d'una llengua.

4. Mirant el futur (I)

Des del moment que totes les comunitats lingüístiques grans han optat per mantenir les seves pròpies llengües davant la globalització, no hauria de sorprendre que moltes altres de petites hagin perseguit el mateix objectiu. Si els alemanys poden seguir la globalització i continuar parlant-se en alemany, per què a l'Índia el telegu no hauria de tenir la mateixa aspiració?

El multilingüisme ofereix a les persones aquesta opció. En una societat multilingüe, cada llengua té les seves pròpies funcions distintives. La llengua que característicament es parla a l'àmbit familiar i al cercle d'amics, la llengua que generalment s'utilitza amb els companys de treball o els veïns, i la llengua emprada per a adreçar-se als dirigents o a l'Administració no han de ser una de sola ni la mateixa. Llegir material tècnic o econòmic avançat pot demanar el coneixement d'una llengua diferent de la que demana llegir una crònica de societat local. En la mesura que no hi hagi rivalitat entre dues o més llengües en la mateixa funció social, una divisió lingüística en el treball pot resultar cordial i alhora duradora. A l'Índia, per exemple, pocs parlants de l'anglès han renunciat a les seves llengües maternes locals o a les seves llengües regionals. Semblantment, a Puerto Rico i a Mèxic, l'anglès sol ser "una llengua ocasional", fins i tot entre els qui l'han après per gratificacions laborals o educatives.

Sens dubte, hi haurà conflicte, per no parlar ja de guanyadors i perdedors. El conflicte lingüístic es produeix quan dues llengües competeixen per l'ús exclusiu en la mateixa funció relacionada amb el poder —per exemple, el govern o l'ensenyament. Molt sovint, aquesta fricció s'esdevé quan una llengua regional o local intenta usurpar papers tradicionalment associats a una altra llengua local. En l'era soviètica, Moscou va adoptar una actitud agressiva envers les llengües locals, i va instituir el rus com l'única llengua d'ús en l'ensenyament i el govern als estats bàltics i a l'Àsia central. En la dècada dels noranta, però, molts d'aquests estats van anar abandonant el rus en les escoles, el govern i fins i tot en els teatres i les editorials a favor de les seves llengües nacionals. Estònia, Letònia i Lituània han aprovat lleis molt estrictes, i han situat l'ensenyament, la ciència i la cultura en l'àmbit exclusiu de les seves llengües nacionals i (fins no fa gaire) han deixat al marge les persones d'ètnia russa.

Tot i que és molt probable que els règims locals i regionals facin servir la llengua per a objectius polítics, les llengües globals (incloent-hi l'anglès, la llengua de la globalització) també poden fomentar el conflicte. La preocupació de França per la difusió de l'anglès està prou documentada. El govern francès prohibeix l'ús de l'anglès en la publicitat i estableix quotes lingüístiques per a les pel·lícules en llengua anglesa que poden projectar-se al territori francès. El ministre de cultura i comunicació és responsable de controlar el benestar de la llengua nacional. L'Acadèmia Francesa, l'àrbitre nacional de la llengua i l'estil, aprova neologismes oficials per a l'argot angloamericà amb vista a protegir la llengua francesa de la "corrupció". Però les escoles franceses comencen a ensenyar anglès als alumnes a una edat cada vegada més primerenca.

Els qui parlen i dominen les llengües de la globalització solen proposar que les llengües locals "arribistes" suposen un risc per a la pau i la prosperitat mundials. En la major part dels annals de la història, les llengües fortes s'han negat a compartir poder amb les més petites i les han acusat de causar problemes —pertorbar la pau i promoure la violència ètnica i el separatisme. Tanmateix, la purga del gaèlic a Irlanda, al segle XIX, no va convèncer gaires irlandesos dels seus lligams amb Anglaterra. Els qui temen la seva impotència i la desaparició de les seves estimades llengües d'autenticitat tenen raons per creure que gran part dels problemes prové de l'extrem oposat del continuïum de llengües i poder. Les comunitats petites culpen aquests Grans Germans lingüístics d'imperialisme i lingüicidi, de genocidi i control mental.

5. Mirant el futur (II)

La globalització, la regionalització i la localització s'esdevenen simultàniament. Es donen, però, amb forces diferents en diverses parts del món i en qualsevol moment. Cadascuna pot entrellaçar-se amb canvis socials, culturals, econòmics i fins i tot polítics. L'anglès sol ser la llengua preferencial dels tàmls de l'Índia que volen comunicar-se amb la gent del nord que parla hindi. No deixa de ser irònic que a molts tàmls, que mantenen relacions fredes amb les autoritats centrals a Delhi, l'anglès no els sembla tant una llengua colonial com els ho sembla l'hindi. Amb tot, a Indonèsia l'anglès pot associar-se amb l'exèrcit, la negociació dels drets civils i l'explotació dels treballadors, sobretot perquè des de fa molt temps el règim oligàrquic de Djakarta compta amb el vistiplau dels Estats Units. Si bé l'anglès s'escampa entre les classes altes d'Indonèsia, el govern remarca l'ús de la llengua oficial d'Indonèsia, el bahasa d'Indonèsia o indonesi, en qualsevol contacte amb el públic en general. A les llengües locals se'ls nega tota mena de reconeixement simbòlic. Els dirigents tradicionals i la població corrent de Java, hereus d'una tradició literària clàssica en llengua javanesa, es ressenten del favoritisme que es dispensa a l'anglès i a l'indonesi. Les llengües que s'estenen sovint arriben a ser odiades perquè poden perjudicar moltes persones mentre n'afavoreixen d'altres.

El mateix anglès es regionalitza d'una manera informal i oral, en particular, entre el jovent, perquè la majoria dels parlants actualment la fa servir com a segona o tercera llengua. Alhora que als estudiants d'anglès els ensenyen cada vegada més professors que han tingut poc o cap contacte amb parlants nadius, l'anglès parlat adquireix fortes idiosincràsies regionals. Al mateix temps, però, l'anglès es globalitza en els àmbits dels negocis, el govern, el lleure i l'ensenyament. Amb tot, l'hindi i l'urdu, el xinès mandarí, el castellà i les varietats vernacles de l'àrab poden esperar un increment sobtat en aquestes zones en els propers anys —el resultat d'una explosió poblacional en les comunitats que parlen aquestes llengües com a llengües maternes i les migracions inevitables que seguiran aquest creixement.

Les llengües més petites de l'escena mundial quedaran oprimides entre les seves veïnes regionals immediates, d'una banda, i l'anglès, de l'altra. Les llengües purament locals (les que tenen menys d'un milió de parlants) es veuran, en la gran majoria, amenaçades d'extinció durant el segle vinent. Per això mateix, nombroses comunitats minoritàries no tan sols intentaran promoure les seves llengües, sinó també limitar la invasió de les llengües circumdants més poderoses. Fins i tot en un context democràtic, la "democràcia etnolingüística" figura poques vegades en l'agenda. El govern dels Estats Units es va concebre per protegir els drets dels individus. No és cap casualitat que els seus pares fundadors optessin per no declarar cap llengua oficial. Amb tot, davant l'oposició manifesta al castellà i a l'ensenyament bilingüe en moltes zones dels Estats Units, sembla que no pas tothom té el dret a escollir una llengua com a fonamental.

Què li espera a l'anglès? Pot molt ben ser que graviti cada vegada més al voltant de les classes socials més altes, i que les persones d'estatus més modest recorrin a les llengües regionals per a guanys més humils. Fins i tot podria contribuir al futur de l'anglès a llarg termini el fet que els seus defensors en pretenguessin menys supremacia local i regional i menys funcions exclusives a les Nacions Unides i al món en general. És més probable que un pinxo sigui temut que no pas popular. Al segle XXI la majoria de parlants d'anglès no nadius pot arribar a estimar aquesta llengua molt menys del que sembla que preveu la majoria d'anglòfons nadius. Els alemanys s'alarmen perquè els científics del país publiquen d'una manera aclaparadora en anglès. I França continua resistint-se a l'ús de l'anglès en els mitjans de comunicació, la diplomàcia i la tecnologia. Fins i tot, alhora que l'anglès s'aprèn d'una manera generalitzada, pot arribar a desagradar encara més gent. El ressentiment tant pel predomini d'aquesta llengua com per la seva tendència a estendre's en termes de classes socials podria resultar a la llarga un fre contra la seva propera globalització.

No hi ha cap raó per suposar que l'anglès sempre serà necessari, tal com ho és als nostres dies, per a la tecnologia, l'ensenyament superior i la mobilitat social, sobretot després que els seus rivals regionals experimentin creixements sobtats. La civilització no s'enfonsarà dins el mar en el moment i en el cas que això s'esdevingui. El declivi del francès quan es trobava en l'auge de la seva influència no ha perjudicat d'una manera irreparable l'art, la música ni la diplomàcia. La decadència semblant de l'alemany no ha desafavorit les ciències exactes. El grec antic, l'arameu, el llatí i el sànscrit, que en el seu dia van ser llengües mundials que representaven el poder militar, la sofisticació, el comerç i l'espiritualitat, són simples relíquies en el món modern. La puixança de l'anglès no sobreviurà per molt temps la supremacia tècnica, comercial i militar de la seva base de poder angloamericana, sobretot si emergeix un poder més fort per reptar-la. Però el fet que l'ús de l'anglès arreu del món pugui decreïxer no significa que els valors actualment associats amb la seva difusió també han de minvar. En el fons, la democràcia, el comerç internacional i el desenvolupament econòmic poden prosperar en qualsevol altra llengua.

Traducció de M. Lluïsa Parés Carpio.

Enllaços relacionats:

University of Yeshiva
<http://www.yu.edu/>

International Journal of the Sociology of Language
<http://www.degruyter.de/journals/ijsl/index.html>

Citació recomanada:

FRISHMAN, Joshua A. (2001). "El nou ordre lingüístic". *Digithum*, núm. 3 [article en línia].
DOI: <http://dx.doi.org/10.7238/d.v0i3.590>